

УДК 311.21

Л. Криськова

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

РИНОК КОНДИТЕРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

L. Kryskova

MARKET OF CONFECTIONARY PRODUCTION IN UKRAINE

За даними Державної служби статистики кондитерське виробництво є одним з найбільш великих (за обсягами випуску продукції) сегментів харчової промисловості, що виготовлює кондитерські вироби на спеціалізованих фабриках, в цехах хлібокомбінатів, консервних заводах і харчокомбінатах. Кондитерський ринок має ряд особливостей, що відрізняють даний вид виробів від інших видів харчових продуктів. Харчова промисловість України є однією з небагатьох успішних і привабливих галузей вітчизняної економіки. Частка виробленої продукції харчової промисловості у ВВП складає біля 20%. Харчова продукція є галуззю, що орієнтована на задоволення базових потреб громадян, тому вона менше за інші галузі схильна до значних коливань і характеризується відносно стабільним попитом, але залежить від рівня життя населення. У її складі кондитерська галузь, навпаки, більше орієнтована на задоволення додаткових потреб споживача, але, за оцінкою дослідників, показує низький рівень вразливості до негативних спадів в економіці країни та світу в цілому.

Українці стали витратити на їжу майже вдвічі більше, ніж п'ять років тому – витрати на продовольство виросли на 75%. При цьому 12% всього бюджету віддають за солодощі. Останні декілька років ринок кондитерських виробів в Україні активно розвивається. Так, за I квартал 2018 р. наші співгромадяни загалом витратили на продовольство 63 млрд грн. При цьому найбільше (4,5 млрд грн) вони заплатили за солодощі. Смакові переваги українців різняться за віковими категоріями – молодь більшою мірою споживає батончики і шоколадки, люди середнього віку та пенсіонери більше люблять борошняну продукцію. Водночас у всіх категорій споживачів активним попитом користуються цукерки і печиво на вагу.

У світі існує рейтинг кондитерських компаній Candy Industry Global Top 100, який складається на підставі річних даних про виторг від продажів продукції, про кількість працівників, асортимент і виробничі активи компаній, що публікуються в корпоративних звітах, маркетингових дослідженнях і доповідях аналітиків. За офіційними даними Top-100 – 2018 року лідерство в першій десятці рейтингу утримує американська компанія Mars, друге місце залишилося за Mondelez International (володіє вітчизняним брендом «Корона»), продажі якої знизилися, у порівнянні з 2016 р., до 11,56 млрд дол. П'яте місце посіла корпорація Nestle (володіє вітчизняним брендом «Світоч»), яка реалізувала продукції на 8,82 млрд дол. Слід зазначити, що у даному рейтингу присутні також українські кондитерські компанії. Так, серед вітчизняних виробників найпотужнішим визнано корпорацію Roshen, яка посіла 25 місце (у 2016 р. – 22 місце, у 2017 р. – 24). Однак чистий прибуток залишився колишнім – 800 млн дол. Його забезпечили 8 підприємств, на яких працювало 10 тис. осіб. Konti Group утримала за собою 43 місце, володіючи 5 підприємствами (8097 працівників). Чистий прибуток склав 473 млн дол. (у 2017 р. – 469 млн дол.). Корпорація АВК піднялася на 64 місце (у

2017 р. було 67). Чистий прибуток зберігся на рівні 2017 р. - 275 млн дол. (3 підприємства і 3500 працівників).

Ринок кондитерських виробів в Україні є висококонцентрованим. До 2014 р. більше 70% ринку було сконцентровано у дев'ятох компаній: Roshen, Konti Group, АВК, Бісквіт-Шоколад (Харків), Житомирські ласощі, Mondelez Україна («Корона»), Полтава кондитер, Nestle («Світоч»). У 2014 р. унаслідок військових дій на сході України відбувся переділ ринку: зменшили частку участі компанії Konti і АВК, значну експансію на ринку здійснила компанія Roshen, але тенденція до олігополістичності ринку зберігається. Отже, на сьогодні перелічені вище компанії контролюють дві третини всього ринку України і три чверті експорту. Конкуренція на внутрішньому ринку солодошів досить велика. У галузі налічується близько 750 компаній. Великим виробникам з часткою ринку в 10% доводиться боротися за увагу покупця з невеликими місцевими операторами і торговими мережами з власними пекарнями. Причина такої активності в тому, Україна входить у десятку любителів солодошів у світі та споживає близько 15 кг кондитерських виробів на людину щорічно.

На сучасному етапі розвитку економіки підприємства кондитерської промисловості існують в умовах високої конкуренції, як з боку вітчизняних виробників, так і з боку іноземних підприємств. А протягом останніх 10-12 років можна спостерігати, в першу чергу з економічних причин, активне злиття вітчизняних та іноземних ресурсів. За даними аналізу офіційної статистичної інформації в Україні, починаючи з 2014 року, ринок кондитерських виробів показує тенденцію до зниження. У 2015 році компанії не втрачали прибуток за рахунок підвищення цін, шоколадні вироби подорожчали на третину. Аналіз ринку кондитерських виробів демонструє, що перспективи розвитку не сильно обнадіюють, але тим не менш, є позитивна динаміка. Приріст експорту на зовнішні ринки виглядає багатообіцяюче. Згідно з оцінками експертів, кондитерський ринок України в найближчі два роки може збільшити експорт в країни Європейського Союзу до 450 млн. дол.

Література

Басова О.О. Аналіз сучасного стану та перспектив розвитку кондитерської галузі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2018/44.pdf

Назарова О.Ю., Чуприна О.А. Сучасний стан кондитерського виробництва як сегменту харчової промисловості // Економіка і суспільство, вип. 16, 2018, с.953-958.

Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://www.ukrstat.gov.ua>

Соколов О. Економіка солодошів: що і як споживають українці [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <https://mind.ua/openmind/20187556-ekonomika-solodoshchiv-shcho-i-yak-spozhiyayut-ukrayinci>

Тоболин А. Анализ рынка кондитерских изделий Украины: тенденции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <https://koloro.ua/blog/brending-i-marketing/analiz-rynka-konditerskikh-izdeliy-ukrainy-tendentsii.html>

Candy Industry Global Top 100 – 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <https://www.candyindustry.com/2018-Global-Top-100-candy-companies>